

[Elsa-Merete Ross.]

der inden for det sociale system kunne tænkes at være en person, læge, socialrådgiver, familievejleder el. lign., en eller anden slags tillidsperson, som en kvinde kunne henvende sig til, hvis hun af andre føler sig presset til at få abort, men selv faktisk helst ville have barnet. Måske er henvendelse efter 12. uge og samtale med samrådet, som hun får til at give afslag, hendes bedste beskyttelse mod pression. Det tiltaler mig, at der i SF's forslag så udtrykkelig står, at beslutning om indgreb ikke kan træffes uden kvindens samtykke, selv om værgen skulle have givet samtykke, og ligeledes at det skal ske i samråd med kvinden, hvis overlægen mener, at abort er nødvendig af hensyn til hendes eget liv.

Den radikale gruppe ønsker, at man i udvalget drøfter både lægers og sygeplejerskers mulighed for at nægte at deltage i svangerskabsafbrydelse.

SF har fremsat sit forslag så ofte, at de har genoptrykt det denne gang lovlig ukritisk. Ellers havde de ikke optrykt § 5 om oplysningsarbejde. I 1970 fik vi nemlig tilskud til oplysningsarbejde flyttet over til en særlig paragraf i svangerskabshygiejneloven. Men selv om paragraffen om oplysning findes i en anden lov, er der grund til i forbindelse med de to foreliggende lovforslag at pege både på oplysningen og på alt, hvad der kan bidrage til, at antallet af svangerskabsafbrydelser bliver reduceret mest muligt.

Selv om jeg er tilhænger af denne lovgivning, vil jeg gerne understrege, at jeg finder, at langt flere ressourcer og langt større energi må sættes ind på at udbrede kendskabet til prævention og til at gøre folk begrundeligt, at de har et ansvar for ikke at blive gravide, når de ikke ønsker et barn.

For nogle år siden ændredes svangerskabshygiejneloven sådan, at unge mellem 15 og 18 år også uden forældrenes samtykke kunne få vejledning i svangerskabsforebyggende midler enten hos en læge eller i mødrehjælpen. Mødrehjælpen har i de sidste år

haft en meget stor konsultation af meget unge. Jeg forstår, at mødrehjælpen og læger har problemer med 15 års grænsen, når kønsmodne piger under den alder henvender sig om prævention, fordi de har et fast forhold til en ven.

Jeg har forstået, at der er juridiske vanskeligheder ved at give dispensation fra 15 års reglen, dog med undtagelse af unge under 15 år, der allerede har været gravide, og at man derfor har overvejet at nedsætte den kriminelle lavalder. Jeg vil bede ministeren enten her eller i udvalget oplyse, hvor langt man er i disse overvejelser. Når unge mellem 15 og 18 år uden forældrenes samtykke kan få vejledning i prævention, finder jeg det rimeligt, at ministeren også foreslår visse lempelser med hensyn til forældrenes samtykke til svangerskabsafbrydelse. Muligvis skulle man lempe mere, end ministeren foreslår.

Det er godt, at ministeren har fremsat forslag til ny lov om sterilisation og kastration. I visse udviklingslande benyttes sterilisation meget af mænd, når familien har fået det antal børn, den ønsker. Jeg forstår, at det er meningen, at forslaget skal indgå i debatten om svangerskabsafbrydelse.

Et af 1956-lovens hovedformål var at få afskaffet de illegale aborter. Efter 1970-loven har der været en betydelig nedgang. Hvis ministerens lovforslag gennemføres, vil illegale aborter sandsynligvis helt ophøre.

En del af den radikale gruppe er enig med ministeren i at give kvinder ret til svangerskabsafbrydelse inden udgangen af 12. svangerskabsuge. Derved stilles alle kvinder lige. Selv i det andet år under den nugældende lov varierede tilladelsesprocenterne mellem 82 og 96, så kvinder i de forskellige dele af landet ikke var ligestillede. Gennemsnitlig har 91 pct. af ansøgerne fået tilladelse til abort. For os er det ikke det primære, at man ved at give også de resterende ret til svangerskabsafbrydelse kan benytte mødrehjælpens personale til mere konstruktivt arbejde som f. eks. til mødrehjælpens oprindelige formål: bistå mødre med børn